

När räddningsstyrkan anlände, klockan 16.27, möttes man av personal som visade vägen till den aktuella lokalen. All personal hade redan evakuerat industrilokalen, detta sedan man själva försökt släcka branden i blästrings- och sprutboxen.

INSATSEN

Efter en kort orientering konstaterades att branden var koncentrerad till den aktuella blästringsboxen. Titanpulver hade antänts och en glödblandning pågick fortfarande i boxen. Branden dämpades med hjälp av kolsyresläckare, varefter brandresterna lämpades över i plåttunnor som sedan bars ut på gården. Med hjälp av portabla fläktar ventilerades sedan röken ut från såväl verkstad som kontorslokal. Det framkom också att den person som arbetat vid blästringsboxen hade erhållit brännskador, då branden startade med en explosion i boxen. Själva släckinsatsen och lämpningen av det glödande titanpulvret pågick fram till klockan 17.14, då rapporterades att allt pulver var utlämpat. I insatsrapporten bedömde räddningsledaren att det rörde sig mellan 10-20 kg pulver.

BRANDORSAKEN

Enligt den redogörelse som lämnas av företaget har den aktuella arbetsmetoden med titanpulver varit i bruk cirka 1,5 år. Under de senaste veckorna har man arbetat med ett titanpulver av en mycket mindre partikelstorlek. Under denna tid har inga tillbud eller incidenter inträffat vid arbetsmomenten. Man har dock haft klart för sig att det finkornigare titanpulvret kan innebära en viss risk. Med avseende på den pulverdimma som utvecklas, och därmed en förhöjd risk för att en gnista kan antända densamma. Med tanke på vad som hände vid detta tillfälle har man sannolikt haft turen på sin sida. Trots allt måste dock det utvecklade pulverdammet ha rätt blandningsförhållande för att antändas av en gnista. Vid olyckstillfället uppnådde man, av allt att döma, den ideala damm-luftblandningen, där en gnista är fullt tillräckligt för antändning.

Mannen, som utförde arbetet, uppger att han precis hade stoppat in händerna i de skyddshandskar som tillhörde boxen, startade den tryckluftsdrivna stålborsten, och började bearbeta produkten då, inträffade explosionen. Mannen lyckades ta sig loss från handskarna och skåpet. Han erhöll, enligt uppgift, brännskador till 8 % av kroppsytan. Värst drabbades hans vänstra handflata, i övrigt verkade inte skadorna av någon allvarligare karaktär. Mannens arbetskamrater ingrep omedelbart och försökte bemästra branden i boxen med hjälp av befintliga handbrandsläckare, kolsyre- och pulverläckare.

Det får nog anses rätt så klarlagt att en explosion av titanpulvret orsakats av en gnista från den stålborste som användes. Varför har det inte hänt något vid de tidigare tillfällena? Ovan talar jag om den ideala blandningen, som erfordras för att en antändning skall ske, den uppnås dessbättre inte alltid. Men riskerna är ändå så uppenbara att man aldrig ens får närma sig den. Andra faktorer kan naturligtvis också ha påverkat förloppet. Man talar om arbetsstyckets temperatur när bearbetningen inleddes. Hur hög var den? Kan den ha haft en avgörande betydelse?

Fanns det en effektiv ventilation av inandömet? Hur fungerade filterinstallationen i boxen? Vad jag kan förstå så är företaget ytterligt angelägna om att själva få svar på dessa frågor. En fortsatt och säker verksamhet kräver onekligen detta. Vid mitt samtal med en av de ansvariga för verksamheten framkom det att man omedelbart skulle inleda en ingående undersökning om olycksorsaken. Man kommer inte heller att starta tillverkningsprocessen innan alla säkerhetsaspekter har beaktats. En önskan om hjälp med såväl det förebyggande brandskyddet som med utbildning av alla anställda framfördes också av företaget. Något som vi naturligtvis gärna hjälper till med.

SAMMANFATTNING

Arbetsmetod, arbetsredskap bör ses över. Stålborsten är väl inte

direkt rekommenderbart i en så dammig koncentration.
Blåstringsboxens ventilation och filter behöver kanske anpassas efter vilken produkt som kommer till användning. I den mån Räddningstjänsten kan bidra med ett förhöjt brandskydd så står vi naturligtvis till förfogande, både vad avser information och utbildning.

Inne i den urbrända blåstringsboxen låg resterna av den stålborste som användes.